

ارزیابی تأثیر رویکرد CPTED بر پایداری اجتماعی، از دیدگاه استفاده‌کنندگان از فضای محلات شهری (نمونه موردی: بخش میانی محله صابونپزخانه تهران)

فاطمه جم*

کارشناس ارشد طراحی شهری دانشگاه

تربیت دبیر شهید رجائی، تهران

مدرس دانشگاه آزاد

اسلامی سما ورامین

Jam_Fatemeh@yahoo.com

چکیده

در راستای تحقق توسعه پایدار شهری، بسترسازی به‌منظور بهبود بهره‌گیری از فضاهای شهری و افزایش رضایت شهروندان امری ضروری است. بدون شک ایجاد محیطی امن و به دور از جرم یکی از معیارهای رضایت‌مندی افراد از فضاهای شهری محسوب می‌گردد. لذا بررسی رابطه میان وقوع جرم و ناامنی در محلات شهری گوناگون و عملکرد اجتماعی ضعیف آنها که منجر به عدم حضور افراد و فعالیت اجتماعی آنها در محله می‌گردد، مورد توجه خاص این پژوهش است. زمینه واکاوی میزان تأثیرات مذکور، در نمونه‌ی مورد مطالعه (بخش میانی محله صابونپزخانه‌ی تهران) به انجام رسیده است. در این راستا با مطالعه میدانی و بررسی تحلیلی و پیمایشی، به آزمون فرضیه‌ی اصلی پژوهش که عبارت است از: تبیین رابطه‌ی معنادار میان زیرشاخص‌های اجتماعی رویکرد CPTED و میزان رضایت‌مندی از امنیت اجتماعی فضای محله‌ای، به‌عنوان یکی از شاخص‌های پایداری اجتماعی، از دیدگاه 200 ساکن محله پرداخته می‌شود. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها، پرسشنامه می‌باشد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS-20 استفاده گردیده است. نتایج این بررسی، نشان می‌دهد که مقوله‌ی امنیت اجتماعی محله بایستی مورد بازبینی مجدد قرار گرفته و با اتخاذ رویکردی محیطی، طراحی شهری اصولی در جهت پیشگیری از وقوع جرم صورت گیرد.

واژه‌های کلیدی: جرم، توسعه پایدار اجتماعی، رویکرد CPTED

1- مقدمه

امروزه توسعه پایدار، ابعاد اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی را در بر می‌گیرد. توجه همزمان به هر سه بعد پایداری و در نظر گرفتن ماهیت مستقل و تأثیرگذار برای آنها، در سطوح مختلف برنامه‌ریزی و طراحی شهری، موضوع مهمی است که باید به‌منظور تحقق توسعه پایدار، به‌عنوان یک پارادایم غالب در انواع الگوهای برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی مورد توجه ویژه قرار گیرد. در این میان پایداری اجتماعی، مفهومی نسبتاً نوظهور و کاربردی است که عناصر و شاخص‌های متعددی را در بر می‌گیرد. مطالعه‌ی بسیار کم در زمینه‌ی مفهوم پایداری اجتماعی از یکسو و عدم توجه به آن در قالب ابعاد پایداری و توجه به مفهوم توسعه پایدار در قلب یا مرکز دستورالعمل جوامع محلی پادار[1]،